

עת"א 21320/05/18 - פרקליטות מחוז צפון- פלילי נגד שמעון פינטו

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 21320-05-18 פרקליטות מחוז צפון- פלילי נ' פינטו(אסיר)

בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו - אב"ד

כבוד השופטת עירית הוד

כבוד השופט חנא סבאג

פרקליטות מחוז צפון- פלילי

העותרת

נגד

שמעון פינטו

המשיב

פסק דין

השופט יוסף בן חמו - אב"ד :

בפנינו עתירה נגד החלטת וועדת השחרורים מיום 3.5.2018, לשחרר את המשיב/האסיר ממאסרו שחרור מוקדם על תנאי.

האסיר מרצה מאסר שני למשך חמש שנים לאחר שהורשע בעבירות של אינוס, מעשה מגונה, סחיטה באיומים, פגיעה בפרטיות, התחזות כאדם אחר, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הטרדה מינית והתנכלות.

האסיר צירף תיק פלילי נוסף שעניינו הפרת הוראה חוקית.

בגזר הדין, הוטלו על האסיר עונשים נלווים, בין היתר קנס בסך 50,000 ₪ למתלוננת בתיק הראשון ו-10,000 ₪ לכל אחת מהמתלוננות בתיקים באישומים האחרים.

החלטת הוועדה

הוועדה מנמקת את החלטתה:

- אין לחובתו של האסיר הרשעות קודמות מכל סוג שהוא (עמ' 7 שורה 2).
- במהלך המאסר ניכר שינוי משמעותי ביחס לעבירות. כיום, לוקח אחריות מלאה על מעשיו ומביע צער וחרטה כנים, תפקודו תקין, לחובתו עבירת משמעת אחת ושליטת טובת הנאה.

משולב בסבב חופשות, סיים מספר קבוצות טיפוליות. משולב כיום בקבוצה ייעודית. עם התקדמותו בהליך הטיפול החל לאמץ עמדות טיפוליות ולתת אמון בחברי הצוות והמחלקה, אותנטי בדבריו, מזהה את החלקים הענייניים באישיותו

- ומצבי סיכון, ניצל את המאסר לעריכת שינוי משמעותי בחייו ומביע מוטיבציה להמשיך את ההליך הטיפולי עם שחרורו.
- וועדת שע"מ מיום 10.12.2017, קובעת כי עבר כברת דרך טיפולית משמעותית במחלקת "מפנה", הפיק תובנות ומשתדל ליישם את תכני הטיפול. נראה כי העת בשלה להמלצה על שחרורו המוקדם. בעת עריכת חוות הדעת טרם התקבלה חוות דעת מב"ן ולכן ההמלצות באותה עת טרם גובשו סופית.
- מב"ן מיום 31.12.2017 מציין כי לאסיר רקע של התנהגות אנטי סוציאלית במהלך מאסרו חלה התמתנות משמעותית ושינוי ביחס לעבירות, עבר תהליך של התבגרות, מבין את חומרת העבירות, רמת המודעות העצמית גברה. רמת המסוכנות פחתה והיא כיום בינונית.
- הוגשה תוכנית רש"א לשיקום בקהילה שלקחה בחשבון את קביעת מב"ן בדבר מסוכנות בינונית.
- הפיצוי שנגזר שולם.
- הוצגה עמדת נפגעת העבירה המתנגדת לשחרור מוקדם ומתארת את הנזק הכבד שנגרם לה וכי היא חוששת משחרורו.
- לסיכום קובעת הוועדה כי הגיעה למסקנה שהאסיר ראוי לשחרור מוקדם. אכן מדובר בעבירות מין קשות והאסיר גרם לפגיעה קשה בנפגעי העבירה אך יחד עם זאת הוא עבר טיפולים משמעותיים ומעמיקים בתוך כותלי הכלא. דו"חות גורמי הטיפול חיוביים, התנהגותו תקינה ואין מידעים מודיענים שלילים.
- אומנם מב"ן קבע כי רמת מסוכנותו בינונית, אך בהתאם להוראות סעיף 12 (ב) לחוק, ניתן לשחרר גם אסיר כזה "בתנאי שיקבל טיפול או בתנאי אחר כפי שהומלץ, רשאית הוועדה לשחרר את האסיר אם סברה מטעמים שונים שירשמו כי ניתן לשחררו בלא שיגרם סיכון לציבור".
- עוד מציינת ועדת השחרורים כי "ועדה סטטוטורית - ועדת שע"מ בחנה את כל מכלול נסיבותיו של האסיר והמליצה על שחרורו המוקדם על פי תוכנית שנערכה על ידה לאחר שבחנה את חוות דעת של ועדת מב"ן".
- עוד מנמקת הוועדה את החלטתה בכך כי "שוכנענו כי האסיר אינו מהווה עוד גורם מסכן לנפגעת העבירה ולציבור" (עמ' 9 שורה 14).
- נימוק נוסף אותו מציינת הוועדה הוא כי אומנם היא עיינה בסיכום מפגש טיפולי שנערך עם המתלוננת ולפיו עלולות להיות השלכות לשחרורו המוקדם של האסיר ולאור חששה של נפגעת העבירה כי האסיר יפגע בה שוב. בהקשר זה מן הראוי לציין שהאסיר מצוי בסבב חופשות ואין בפנינו טענה כי בחופשותיו ניסה בדרך כלשהי ליצור קשר עם נפגעת העבירה ובוודאי שלא להזיק לה. בנוסף, מדובר בעבירות שבוצעו באינטרנט וניתן להניח שבמסגרת צו פיקוח יאסר על האסיר ליצור קשר כלשהו עם נפגעות העבירה הן במישרין והן באמצעי תקשורת כלשהו.

נימוקי העתירה

- האסיר נדון בגין שורה של עבירות מין מכוערות ושחרר חרף הערכת הגורמים המקצועיים, לפיה המסוכנות

המינית הנשקפת ממנו הינה ברמה בינונית.

- האסיר נדון בכתב אישום מתוקן שכלל חמישה אישומים המתייחסים לחמישה קורבנות שונים, כתב האישום מגולל פרשה של מעשי סחיטה מיניים ואחרים אותם ביצע העותר באמצעות רשת האינטרנט במתלוננות תמימות והוא סחט אותן תחת איומים להפיץ תמונות מיניות שלהן, לבצע אקטים מיניים שונים, כל מתלוננת על פי חלקה והכל כמפורט בפסק הדין.
- האסיר נדון תוך כדי ניהול התיק הפלילי בעניינו והורשע בעבירה של נהיגה ללא רישיון ביום 12.1.2016. נגזר עליו עונש של חודש מאסר.
- כמו כן, הורשע הנאשם ביום 6.9.2015 בעבירה של הפרת הוראה חוקית לאחר שהפר את תנאי חלופת המעצר.
- מב"ן קבעה בחוות דעתה מיום 31.12.2017, בין היתר כי "מהפנומולוגיה של העבירות שביצע ניתן ללמוד כי מדובר בעבירות מתוכננות מראש, בעל מאפיינים של מניפולציה, סחיטה והפעלת לחץ ואיומים תוך ניצול מצוקתן של הקורבנות בעקבות הלחץ שהפעיל... בעל רקע של התנהגות אנטי סוציאלית בגיל ההתבגרות אז הורשע בעבירה של פציעה מחמירה ותקיפה סתם. במהלך ההליכים המשפטיים בעניינו הפר תנאי מעצר ואף הורשע בגין כך. כל הגורמים הללו נמצאו בספרות המחקרית בתחום הערכת המסוכנות המינית כגורמים המקושרים, סטטיסטית, עם שיעורים גבוהים, יחסית, לרצידיביזם מיני". מב"ן קבעה כי מסוכנותו המינית של האסיר הינה בינונית.
- לעיון הוועדה הוגש מכתבה של נפגעת העבירה ומסמכים אודות מצבה היום, בנוסף למכתב צורפו שני מכתבים הראשון בעמותה הסוציאלית אליה נקלטה ובמסגרתה נמצאת המתלוננת כיום בדיוור מוגן והשני ממעריכה ויועצת מקצועית המטפלת במתלוננת, שניהם מצביעים על הרגרסיה במצבה של המתלוננת והשפעת אירועים אלה על חייה. מסמכים אלה מעידים כאלף עדים על מצבה הנפשי המורכב של נפגעת העבירה והשלכות ההרסניות על חייה. שחרורו המוקדם כשלעצמו עלול לגרום לפגיעה בנפגעת העבירה, לדרדר אותה מבחינה נפשית ולהקשות על ניסיונה לשקם את חייה אשר נהרסו בשל מעשיו של האסיר.
- סעיף 3 לחוק קובע שוועדת שחרורים לא תורה על שחרור מוקדם של אסיר אלא אם סבורה שהאסיר לא יסכן את שלום הציבור. בעניין עברייני מין נקבע הסדר ספציפי בסעיף 12 ולפיו הכלל הוא שכל עוד שלא הוגשה לוועדה חוות דעת מקצועית השוללת את מסוכנותו של האסיר, לא תורה הוועדה על שחרורו המוקדם.
- מסוכנותו המינית של האסיר נבחנה על ידי מב"ן בהתאם להוראות סעיף 12, וזו קבעה כי חרף ההליך הטיפולי אותו עבר האסיר והשתתפותו בקבוצות השונות במהלך שהותו בכלא, מסוכנותו המינית נותרה בינונית. משמעות הדבר היא כי על אף שהאסיר אכן עבר הליך שיקומי במהלך מאסרו עדיין מסוכנותו המינית נותרה בינונית ולפיכך שחרורו המוקדם יסכן את שלום הציבור.
- הוועדה לא מציינת כי קיימים "טעמים מיוחדים שירשמו", על מנת לאפשר שחרור אסיר כשנקבע כי הוא מסוכן, כתנאי לשחרורו. הנימוקים אותם ציינה הוועדה אינם נימוקים מיוחדים.
- טעתה הוועדה בכך שמנתה כשיקול את חוות הדעת שנערכה על ידי שע"מ שאינה יכולה להוות נסיבה מיוחדת.
- קביעתה של הוועדה שהתנהגותו של האסיר הינה תקינה, איננה מדויקת, העותר עבר בחודש מרץ 2017 עבירת

משמעת ונשללה ממנו טובת הנאה. כמו כן, קיימות מספר ידיעות שב"ס המלמדות על התנהגות שלילית של האסיר ובכל מקרה אין לראות בהתנהגות תקינה כנסיבה מיוחדת המצדיקה שחרור של עבריין מין שנקבעה לו מסוכנות.

- גם הקביעה שהאסיר נעדר עבר פלילי איננה מדויקת, האסיר הורשע בעבר לאחר שניסה לדקור אדם אחר וגם במהלך ניהול התיק הפלילי הורשע בעבירות של הפרת הוראה חוקית ושל נהיגה ללא רישיון.
- המסמכים של נפגעת העבירה והעובדים הסוציאליים מעידים שישנה אינדיקציה ברורה לכך שעצם שחרורו המוקדם של האסיר יפגע בנפגעת העבירה ויקשה עליה את תהליך השיקום.
- החלטת וועדת השחרורים חורגת ממתחם הסבירות באורח קיצוני ודינה להתבטל.

דין

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי אכן החלטת הוועדה חורגת באופן קיצוני ממתחם הסבירות ועל כן יש לבטלה.

נראה שהוועדה לא נתנה את המשקל הראוי למסוכנותו של האסיר. כמו כן לא ניתן המשקל הראוי לנזק שיגרם למתלוננת מעצם שחרורו של האסיר אם ישוחרר.

סעיף 12 א' לחוק שחרור על תנאי ממאסר תשס"א - 2001, קובע כי תנאי לשחרורו של עבריין מין הוא קבלת חוות דעת מגורם מוסמך, שלפיה האסיר אינו מסוכן לציבור. הגיונו של הכלל ברור: ועדת השחרורים איננה יכולה לשלוח לחופשי עבריין מין מבלי לתת דעתה לשאלה עד כמה הוא מועד לשוב ולפגוע בציבור ועד כמה תהיה פגיעתו רעה (בג"צ 6067/11 הפרקליט הצבאי הראשי נ' ועדת השחרורים).

ברע"ב 4959/15 פלוני נ' היועמ"ש, נקבע כי:

"עיננו הרואות כי שיקול המסוכנות קיבל מעמד בכורה בהחלטת שחרור אסיר בכלל ובאסיר מורשע בעבירות מין בפרט. כמו כן, נדרש כי על מנת שוועדת השחרורים תמליץ בניגוד להמלצת מב"ן נדרשים נימוקים מיוחדים וכבדי משקל".

ברע"ב 5929/13 פלוני נ' וועדת השחרורים (החלטה מיום 22.10.2013) ישנה התייחסות למשקלה של חוות דעת מב"ן לעניינם של עברייני מין, נקבע שם:

"אוסף ואצוין כי בעניינים אלה יש ליתן משקל רב לעמדת הגופים המקצועיים הרלוונטים וסטייה מחוות דעתם מחייבת טעמים מיוחדים וכבדי משקל".

בכל הכבוד, ועדת השחרורים לא הייתה רשאית לקבוע כי "שוכנענו כי האסיר אינו מהווה עוד גורם מסכן לנפגעת העבירה ולציבור" (עמ' 9 שורה 14 להחלטה), כאשר בפני הוועדה הונחה חוות דעת מקצועית של מב"ן שהיא הגוף המוסמך לקבוע מסוכנות שקבעה כי מסוכנותו של העותר הינה בינונית.

הוועדה יכולה הייתה, לכל היותר, לקבוע שלמרות המסוכנות נתקיימו תנאים מיוחדים וכבדי משקל המאפשרים שחרור אך היא לא הייתה יכולה לקבוע שאין מסוכנות.

בנוסף לכך, הקביעה שהאסיר אינו מהווה עוד גורם מסכן לנפגעת העבירה, עומדת בניגוד גמור למסמכים של גורמים מקצועיים, העו"ס המטפלת בנפגעת העבירה ושל נפגעת העבירה עצמה כמפורט במסמכים שהוגשו לעיונה של הוועדה.

קביעת הוועדה: "בהקשר זה מן הראוי לציין שהאסיר מצוי בסבב חופשות ואין בפנינו טענה כי בחופשותיו ניסה בדרך כלשהי ליצור קשר עם נפגעת העבירה ובוודאי שלא להזיק לה" ולקבוע על סמך כך כי האסיר אינו מהווה עוד גורם מסכן לנפגעת העבירה, קביעה זו איננה מבוססת כלל וכלל.

הסיכון הנשקף לקורבן עבירה תמים אינו בהכרח סיכון פיזי אלא לעיתים קרובות, סיכון נפשי. שחרורו של אסיר אכן יכול לגרום נזק נפשי קשה לקורבן העבירה, לפגוע ביכולתו לתפקד להציף ולהעצים את הטראומה שסבל או להקשות על מאמציו להשתקם. חשש מפגיעות מעין אלו, אינו מתעמעם עם חלוף הזמן (ראה והשווה לרע"ב 6766/11). קורבנות עבירת מין ממשיכים לשאת בגופם ובנפשם עוד תקופה ארוכה מאד את פצעי התקיפה המינית שחוו גם לאחר שהתוקף יוצא לחופשי. במקרה שבפני אין מדובר רק בחשש תאורטי אלא בחשש קונקרטי וממשי.

נפגעת העבירה פנתה לוועדה במכתב המפרט את אשר חוותה מאז התקיפה המינית, בין היתר נכתב:

"...האדם הזה הביא אותי לנסות לפגוע בעצמי ולסיים את חיי. מאז שדודה שלי הודיעה לי שיש דיון בוועדת שחרורים ואולי הוא ישתחרר שחרור מוקדם, אני לא ישנה בלילות, בקושי אוכלת, יש בי המון פחדים שלא נותנים לי מנוחה. עד לפני כמה ימים הרגשתי בטוחה יחסית שהוא לא יכול לעשות לי שום דבר ועכשיו כל החרדות והפחדים חזרו. מאז מה שקרה אני נזקקת לטיפולים פסיכולוגיים, לא מצליחה ליצור מערכת יחסים יציבה, בסביבת בנים אני מפחדת ונסגרת. בעקבות כל המצב הזה עברתי לפני כמה חודשים לדיר מוגן ושם אשאר עד שאוכל לעמוד שוב על רגליי, לתפקד באופן יציב ולהיות עצמאית. אני מפחדת מאד שהוא יצור איתי קשר ושאלו נשארו לו תמונות והוא יפרסם אותם כמו שהוא איום שהוא יעשה. אני מפחדת מזה פחד מוות ואם יתפרסמו התמונות שהיו אצלו אני לא יודעת איך אוכל להמשיך לחיות. זה לא נראה לי בסדר שהוא יהיה בצפת שמרוחקת רבע שעה מהקיבוץ שלי, שם אני נמצאת כל סוף שבוע ומפחדת שהוא

ינצל את זה שזה קרוב כדי ליצור איתי קשר ולהגיע לקיבות כמו שהוא איום שהוא יעשה".

מכתבה של העובדת הסוציאלית מעמותת "ניצן" המטפלת במתלוננת מסתיים במילים:

"לסיכום, למרות ש... מטופלת אצלנו במסגרת ומקבלת את מירב התמיכה הרגשית והנפשית ועל אף שנפגשת כל שבוע עם מטפלת מינית במסגרת "לאורך הדרך", אני מוצאת שהאירועים אותם חוותה משפיעים ומשליכים על אורח חייה ובעיקר פוגעים בתפקודה היום יומי המאופיין בבדידות, מתח, עצבנות וחרדות. הסיכוי שישוחרר מהכלא מוקדם יותר ממה שנקבע גורם ל... למועקה ולתחושה של חוסר צדק משווע כי מבחינתה עברה אונס גם של הגוף וגם של הנפש."

במכתב נוסף מיום 30.4.2018 שכותרתו "סיכום מפגש טיפולי..." מתאר את הקשיים והדאגה הרבה המלווים את המתלוננת מאז ששמעה כי מי שפגע בה עתיד להשתחרר ממאסר.

אין ספק ששחרורו המוקדם של האסיר יגרום למתלוננת נזק קשה ביותר שספק אם היא תוכל לעמוד בו.

קביעת הוועדה שנושא המסוכנות כלפי המתלוננת יכול למצוא את פתרונו במסגרת צו פיקוח על עברייני מין שיאסור על האסיר ליצור קשר כלשהו עם נפגעות העבירה הן במישרין והן בעקיפין איננו פותר את הוועדה מקביעת המסוכנות נכון להיום ומהנזק ששחרורו המוקדם של האסיר יגרום למתלוננות, ללא קשר לשאלה אם יינתן צו שיאסור עליו ליצור איתם קשר.

עוד נראה כי ועדת השחרורים לא נתנה משקל לעבירה שבשלה נושא האסיר את עונש המאסר, לרבות נסיבות ביצועה, סוגה, חומרתה, היקפה ותוצאותיה כפי שמחייב סעיף 9 (1) לחוק. אין התייחסות בהחלטת הוועדה לכך שמדובר בחמישה אישומים שונים כלפי חמש מתלוננות שונות ולגבי הנסיבות כפי שעולות מכתב האישום וכן לקביעות בית המשפט במסגרת גזר הדין בסעיף 38 ואילך המתארות את הפגיעה בכבודם של המתלוננות, בצנעת הפרט, בזכותם לאוטונומיה על הגוף, הזכות לפרטיות. מעשים מבזים ומשפילים שבאמצעותם חדר האסיר לפרטיותן של קורבנותיו, פגע בשלומן הנפשי, גרם להן לתחושות פחד ואימה ולתחושת נרדפות, כל זאת כשהוא מסתתר לעיתים תחת כסות בדויה, תוך פגיעה בקורבנות שעה שהם נמצאות בביתם שהוא מבצרם.

פגם נוסף שנפל בהחלטת הוועדה הוא העובדה ששע"מ למעשה לא המליצה על שחרור, בפני שע"מ לא עמדה חוות דעת מעודכנת של מב"ן.

ועדת שע"מ מיום 10.12.2017, מציינת "יצוין בסיפא כי טרם התקבלה חוות דעת והערכת מסוכנות מינית בעניינו, כך שההמלצות לעיל טרם גובשו סופית ויתכן ותתקיים חשיבה מחודשת לגביהן בהתאם לרמת המסוכנות שתתקבל". הינה כי כן, ועדת שע"מ החליטה בשלב זה, שלא להחליט בצינה שההמלצות טרם גובשו סופית משום שלא עמדה בפנייה

חוות דעת מב"ן, אך למרות זאת בחרה הוועדה ליתן משקל ממשי לאמור בדו"ח ועדת שע"מ.

מעיון במסמכים השונים בתיק ועדת השחרורים וכן בכתבי הטענות של הצדדים על נספחיהם עולה שוועדת שע"מ לא שקלה שוב ולא קיימה חשיבה מחודשת לאחר שנקבע על ידי מב"ן שמסוכנותו של העותר הינה בינונית ובחרה להגיש תוכנית טיפולית של רש"א למרות חוות הדעת הקובעת מסוכנות.

אשר על כן, אציע לחברי לקבל את העתירה ולהורות על ביטול החלטת ועדת השחרורים.

יוסף בן חמו , שופט

השופט עירית הוד

מסכימה.

עירית הוד, שופטת

השופט חנא סבאג

מסכים.

חנא סבאג, שופט

סוף דבר, הוחלט פה אחד, כאמור בפסק דינו של כב' השופט יוסף בן חמו, להורות על קבלת העתירה וביטול החלטת ועדת השחרורים.

ניתן היום, י' סיוון תשע"ח, 24 מאי 2018, בהעדר הצדדים.

חנא סבאג, שופט

עירית הוד, שופטת

יוסף בן חמו , שופט